

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619200154
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Greguš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7619200154.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Greguša a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej v právnej veci navrhovateľa S. K. nar. XX.X.XXXX o spôsobilosti na právne úkony ktorého sa koná bývajúceho v O. sociálnych služieb sv. Z. z G. v N. K. na E. ulici č. X zastúpeného opatrovníčkou Z. G. nar. X.XX.XXXX bývajúcou v X. na ulici K. vinicou č. XXX/XX v konaní o navrátenie spôsobilosti na právne úkony o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 14Ps/1/2019-162 zo dňa 17.2.2022 takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v napadnutom výroku II. o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava č.k. Nc/961/00-27 zo dňa 1.3.2001 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 5Ps/23/2016-67 zo dňa 12.10.2017 v časti výrokov týkajúcich sa rozsahu obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony S. K. tak, že mu prinavracia spôsobilosť na právne úkony v rozsahu, že menovaný je spôsobilý:

- disponovať s finančnými prostriedkami získanými z titulu realizácie autorskej činnosti v celom rozsahu takto získaných finančných prostriedkov,
- rozhodovania o udeľovaní informovaného súhlasu s hospitalizáciou v zdravotníckom zariadení pri liečbe zdravotných komplikácií, okrem prípadov, ktoré sa týkajú liečby psychiatrickej alebo ochorenia týkajúceho sa psychického ochorenia schizofrénie, ako aj súvisiacich problémov s nadmerným užívaním alkoholu,
- vystupovania a konania pred štátnymi orgánmi, okrem prípadov podávania návrhov, resp. sťažností, či podnetov smerujúcich proti rozhodnutiam v zdravotnej oblasti týkajúcej sa psychiatrickej liečby, ako aj v sociálnej oblasti v časti týkajúcej sa rozhodnutí o umiestnení v zariadení, resp. zmeny zariadenia alebo opustenia zariadenia, v ktorom je opatrovanec umiestnený.

Výrokom II. zamietol návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti.

Výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Výrokom IV. rozhodol, že Slovenská republika nemá nárok na náhradu trov štátu spočívajúcich v trovách znaleckého dokazovania.

2. Konajúci súd vec právne posúdil podľa ust. § 10 ods. 1, 2, 3, § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 231, § 232, § 233 ods. 1, § 234, § 236, § 239, § 241, § 248 ods. 2, § 249 ods. 1, § 272 ods. 2, § 52, § 57, § 58, § 251 ods. 1, 2 CMP. Rozhodnutie odôvodnil tým, že vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľa, ako osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná, ustanovenej

opatrovníčky, vypočutím znalca, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, predovšetkým s vypracovaným znaleckým posudkom. Konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania nebolo možné návrhu v plnom rozsahu vyhovieť, nakoľko bolo preukázané, že navrhovateľ trpí trvalou duševnou poruchou. Zo znaleckého posudku č. 4/2020 zo dňa 7.2.2020 vypracovaného MUDr. X. X., znalcom v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a z jeho vypočutia mal preukázané, že posudzovaný trpí syndrómom závislosti od alkoholu, t.č. abstínuje v chránenom prostredí, ale napriek tomu so sporadickým porušovaním abstinencie. Ďalej trpí zmiešanou poruchou osobnosti (schizoidné, emočne nestabilné, disociálne rysy), organickou miernou kognitívnou poruchou (stav poklesu pamäti a poznávacích funkcií, ktorý nedosahuje stupeň demencie, ale môže viesť napr. k problémom v učení sa nových zložitejších informácií). U navrhovateľa bol v minulosti zaznamenaný schizofrénny proces, ktorý prebehol a ktorý v súčasnosti je v štádiu tzv. defektu osobnosti a reziduálnych príznakov. Podľa znalca navrhovateľ nie je schopný, vzhľadom na svoj duševný stav, rozhodovať o mieste svojho pobytu, o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách. Nie je schopný rozhodovať o potrebe zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o užívaní liekov alebo o hospitalizácii, pokiaľ sa jedná o ochorenie psychiatrického charakteru (napríklad liečba schizofrénie alebo alkoholizmu). V prípade iných ochorení ako psychiatrických je schopný spolurozhodovať o liečbe, hospitalizácii a dávať informovaný súhlas na reverz. Posudzovaný navrhovateľ nie je plne spôsobilý nakladať s majetkom väčšieho rozsahu, nemôže podpisovať dvoj a viacstranné právne úkony, kde by pre neho vyplývali záväzky, môže disponovať primeranou sumou 2,50 Eur denne, ako aj finančným obnosom získaným z publikácií, resp. odpredania autorských práv k dielam. Podľa znalca posudzovaný je spôsobilý preberať, otvárať a čítať poštu a samostatne vystupovať vo veciach s úradmi, ktorých sa netýka obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. V rámci svojej výpovede znalec zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku. K sume, s ktorou by mohol navrhovateľ disponovať uviedol, že nie je metodika na presné určenie sumy, iba personál DSS môže vedieť, akú sumu môžu navrhovateľovi vyčleniť na deň a záleží to aj od výšky jeho príjmu. Znalec tiež uviedol, že pokiaľ vie, navrhovateľ píše aj do časopisov a za to dostane honorár. Právo disponovať týmito peniazmi by odporúčal. Opatrovníčka na pojednávaní dňa 3.7.2020 uviedla, že súhlasí so závermi znaleckého posudku, ako aj s výpoveďou znalca. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že posudzovanému je možné prinavrátiť spôsobilosť v rozsahu uvedenom vo výroku rozsudku, avšak s ohľadom na jeho správanie a určenú diagnózu je v jeho záujme, ak bude jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená v rozsahu poskytovanej sociálnej služby a zdravotnej starostlivosti týkajúcej sa jeho psychiatrického ochorenia, nakoľko podľa zistení súdu, nie je schopný samostatnej existencie spočívajúcej v samostatnom bývaní, hospodárení či starostlivosti samého o seba. V tejto časti poukázal najmä na nekritický postoj navrhovateľa k jeho ochoreniu, ako aj na občasné porušenie abstinencie. Vzhľadom k tomu, že vykonaným dokazovaním boli zistené oblasti života, v ktorých navrhovateľ nie je spôsobilý sám cieľavedome konať, súd prvej inštancie v záujme ochrany navrhovateľa pred jeho neuváženým konaním a pred jeho prípadným zneužívaním zo strany tretích osôb, považoval za nevyhnutné ho aj naďalej obmedziť v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, v akom nie je schopný samostatne a cieľavedome konať. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP. Pri rozhodovaní o trovách štátu vychádzal z toho, že návrh podaný navrhovateľom nebol zjavne bezdôvodný a teda tento nemôže byť v zmysle § 251 ods. 2 CMP zaviazaný nahradiť trovy štátu, ktoré v tomto konaní vznikli a ktoré spočívajú v priznanej odmene súdnemu znalcovi, hoci súd jeho návrhu na prinavrátenie spôsobilosti v plnom rozsahu nevyhovel. Vzhľadom na uvedené rozhodol, že štát nemá právo na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku, len proti výroku II., ktorou súd prvej inštancie zamietol jeho návrh v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ ako osoba, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná. Poukázal na to, že v rozsudku je uvedené, že môže rozhodovať pri liečbe zdravotných komplikácií okrem rozhodovania týkajúceho sa psychického ochorenia schizofrénie (ktorú nemá), ako aj súvisiacich problémov s nadmerným užívaním alkoholu (nepije alkohol už 19 rokov, čo je v ústave). Zdôraznil, že nikdy netrpel schizofréniou a ani netrpí, cíti sa úplne zdravý. Súdnym znalcom MUDr. X. ho vyšetroval asi dve hodiny a za ten krátky čas mu stihol určiť uvedené diagnózy. Všetko pritom opisoval z chorobopisu MUDr. A., ktorý bol proti nemu vrcholne zaujatý a nevie odkiaľ zobral to, že trpí schizofréniou, nakoľko on nikdy nepočul nijaké hlasy a ani bludy nikdy nevidel. Poprel, že by trpel duševnou chorobou, cíti sa celkom zdravý okrem menších depresí, na ktoré bral v minulosti lieky. Uviedol, že požiadal súd, aby mohol urobiť testy IQ a aj tam by sa zistilo, či je alebo nie je duševne chorý. Nechápe, prečo súd prvej inštancie jeho návrh zamietol. Nie je taktiež pravdou, že by sa drzo správal k personálu, že je nekritický a že si myslí, že každý je voči jeho osobe zaujatý. On sa chová slušne k tým, ktorí sa aj k nemu správajú slušne, no ak ho niekto začne bez príčiny urážať ako to robia

niektoré sanitárky, tak aj on sa proti tomu ohradí. Zdôraznil, že on sa o seba vie postarať, vie si uvariť, opraviť, proste je schopný samostatne žiť. Poukázal na to, že on vôbec na rožňavskom súde nebol, keď sa rozhodovalo o jeho zbavení svojprávnosti, bolo rozhodnuté o ňom bez neho. Bola tam aj nejaká kolízna opatrovatelka, ktorú nikdy nevidel. Ona nepoznala jeho a ani on ju. Všetko sa to stalo bez neho. Až neskôr mu jeho poručníčka, jeho sestra Z. G. oznámila, že je zbavený svojprávnosti. Bol to pre neho šok, lenže už nemohol nič robiť. Uviedol, že v roku 2004, teda rok po tom ako bol umiestnený v DSS, jeho opatrovníčka podala návrh na okresný súd, aby nemohol disponovať s bytom, avšak jej návrh bol zamietnutý. Potom sa odvolala na krajský súd, ktorý jej návrh taktiež zamietol. Ona aj napriek tomu dala ten byt do užívania svojmu synovi, takže vôbec nerešpektovala súdne rozhodnutie. On podal na ňu trestné oznámenie, avšak policajti mu napísali, že nakoľko je zbavený svojprávnosti, nemá právo sa sťažovať, čiže ak sa bude oprávnené sťažovať, že ho okradli, nevyrieši tým nič, nakoľko bol zbavený svojprávnosti. Na byt má pritom plné právo. Ak by ho z ústavu prepustili, mal by kam ísť, nechcel by skončiť na ulici. Nepotrebuje pomoc nijakej osoby ako to píše MUDr. X.. Chcel by z ústavu odísť, pretože chce byť aspoň na starobu slobodným človekom. Nechce, aby jeho opatrovníčkou bola Z. G., ktorú z hĺbky duše nenávidí. Chce, aby bolo opäť vyšetrené to, prečo z jeho bytom bolo urobené tak, ako to opísal, ani o tom však sudca nechcel počuť. Namietla tvrdenie, že mal súdom nariadenú ochrannú liečbu, ktorú vykonával v Psychiatrickej liečebni Plešivec. Toto vôbec nie je pravda. Taktiež MUDr. H. napísal do posudku, že mu predpísal tabletky proti nadmernej sexuálnej žiadostivosti, pritom to urobil bez jeho vedomia a on sa potom cítil veľmi zle. Nepotrebuje nijaké tabletky proti nadmernej sexuálnej aktivite, pretože už dlho nemá nič so ženami a predtým tiež nebol nijaký sexuálny maniak. Zdôraznil, že si nepraje, aby bol MUDr. X. jeho súdnym znalcom, on sa cíti byť spôsobilý vo všetkom, rád by z ústavu po 19 rokoch šiel domov. Navrhol, aby mu bola vrátená plná svojprávnosť, ktorej bol zbavený svojou sestrou Z. G. na rožňavskom súde, kde vôbec nebol, kde bolo rozhodnuté o ňom bez neho.

4. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

5. Výroky rozsudku I. o zmene pôvodných rozsudkov a čiastočnom prinavrátení spôsobilosti na právne úkony, III. o trovách konania a IV. o trovách štátu neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania v odvolacom konaní.

6. Konania o spôsobilosti na právne úkony sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

9. Podľa § 10 ods. 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

10. Podľa § 10 ods. 3 OZ, súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

11. Podľa ust. § 231 písm. c) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

12. Podľa ust. § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

13. Podľa ust. § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

14. V tomto prejednanom prípade sa navrhovateľ, ako osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, podaním doručeným Najvyššiemu súdu SR dňa 19.12.2018, následne dňa 2.1.2019 postúpeným na Okresný súd Spišská Nová Ves, domáhal vrátenia spôsobilosti na právne úkony. Z obsahu podania

je zrejmé, že nesúhlasil s rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 12.10.2017 č.k. 5Ps/23/2016-67, ktorým rozhodol o jeho predchádzajúcom návrhu na vrátenie spôsobilosti na právne úkony doručenom súdu dňa 26.9.2016.

15. Z obsahu preskúmaného spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. Nc/961/00 - 27 zo dňa 1.3.2001 pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Týmto rozsudkom súd zároveň rozhodol, že štát nemá právo na náhradu trov konania, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, upustil od doručenia rozsudku pozbavenému. Zo spisu Nc/961/00 vyplýva, že návrh na pozbavenie spôsobilosti podala jeho sestra, Z. G., z dôvodu, že už od roku 1981 bol na plnom invalidnom dôchodku, často požíval alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých bol agresívny a ohrozoval svojim konaním seba i okolie, žil so svojou matkou, keď mu nechcela dať peniaze na alkohol, útočil na ňu, chcel ju vyhodiť z okna, musela prespávať vonku na lavičke či v nemocnici, napádal ju aj nožom. Po smrti matky v roku 1999 žil sám v jednoizbovom byte v X. a jeho zdravotný stav sa zhoršil. V konaní sp. zn. Nc 961/00 bol vypracovaný znalecký posudok č. 06/2001 zo dňa 5.2.2001 znalcom z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. A., ktorý v závere konštatoval u navrhovateľa vážnu duševnú chorobu - paranoidnú schizofréniu u premorbídne ťažkej schizoidnej psychopatie, terminálne štádium, liečbou už neovplyvniteľné. Uviedol, že požívanie alkoholu a iných drog je druhotné, rovnako ako aj poruchy správania, ktoré vyplývajú zo základnej diagnózy, ktorou je duševná choroba v pravom zmysle slova. Konštatoval, že navrhovateľ vyžaduje sústavnú opatrovateľsko - ošetrovateľskú starostlivosť, nie je schopný chápať zmysel svojho konania ani ovládať svoje konanie. Navrhovateľ bol už vtedy voči svojmu správaniu absolútne nekritický, popieral objektívne údaje, tvrdil, že nepije, všetko voči nemu je vymyslené, je zdravý, chce ísť domov.

16. Odvolací súd ďalej zistil, že uznesením Okresného súdu Rožňava č.k. P/61/01-7 zo dňa 1.6.2001 bola navrhovateľovi za opatrovníčku ustanovená jeho sestra Z. G., nar. X.XX.XXXX, ktorá bude povinná starať sa o neho, zastupovať ho v bežných záležitostiach a v podstatných veciach so súhlasom opatrovateľského súdu.

17. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 12Ps/10/2005 - 30 zo dňa 3.2.2006 bol návrh navrhovateľa na navrátenie spôsobilosti na právne úkony zamietnutý.

18. Naposledy bolo vo veci spôsobilosti na právne úkony S. K. rozhodované rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 5Ps/23/2016 - 67 zo dňa 12.10.2017, ktorým konajúci súd zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava č.k. Nc 961/00 - 27 zo dňa 1.3.2001 vo výroku o spôsobilosti na právne úkony tak, že S. K. sa obmedzuje v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý:

- nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, vrátane uskutočňovania jednostranných právnych úkonov alebo uzatvárania akýchkoľvek dvojstranných alebo viacstranných odplatných či bezodplatných právnych úkonov, predmetom ktorých je disponovanie s majetkovými hodnotami, prípadne akýmkoľvek iným spôsobom disponovať so svojím majetkom, s výnimkou nakladania s finančnou hotovosťou vo výške 1 Euro denne, ktorých výplatu nie je možné združovať na viac dní,
- preberať na seba ručiteľské záväzky alebo akékoľvek iné zabezpečovacie záväzky,
- preberať mzdu alebo iný obdobný príjem, dôchodok, nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti, štátne sociálne dávky a iné dávky sociálnej podpory alebo iné príjmy,
- rozhodovať o poskytovaní zdravotnej alebo sociálnej starostlivosti jeho osobe,
- rozhodovať o svojej hospitalizácii v psychiatrickom zariadení alebo v zariadení sociálnej, zdravotnej a ústavnej starostlivosti,
- dávať informovaný súhlas o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zmysle § 6 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti,
- rozhodovať o mieste svojho pobytu, rozhodovať o svojom trvalom a prechodnom pobyte,
- konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, súdmi, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby.

19. Uvedený rozsudok č.k. 5Ps/23/2016-67 zo dňa 12.10.2017 neobsahuje odôvodnenie, nakoľko bol vyhlásený na pojednávaní za prítomnosti všetkých účastníkov konania, ktorí sa vzdali odvolania. Z obsahu spisu 5Ps/23/2016 je zrejmé, že toto konanie sa začalo na základe návrhu navrhovateľa zo dňa 26.9.2016, ktorým sa domáhal navrátenia svojej spôsobilosti na právne úkony. Zo spisu bolo ďalej zistené, že menovaný je od 5.2.2003 prijímateľom sociálnych služieb v zariadení Domov sociálnych služieb sv. Z. z G. v N. K.. V rámci ergoterapie pravidelne chodíeva do krajčírkej dielne, kde sa venuje

tkaniu kobercov. Na základe súhlasu opatrovníčky má realizované samostatné vychádzky v mieste svojho pobytu.

20. Je potrebné uviesť, že Okresný súd Spišská Nová Ves pri rozhodovaní o jeho návrhu na navrátenie spôsobilosti na právne úkony vtedy vychádzal okrem iného zo znaleckého posudku č. 39/2017 zo dňa 13.8.2017 znalkyne z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, MUDr. E., ktorá v závere konštatovala, že ide o osobnosť anomálne štrukturovanú (zmiešaná porucha osobnosti) s rysmi schizoidnými, asociálnymi a emočne nestabilnými. Tieto poruchy označila za trvalé. Syndróm závislosti od alkoholu bol v tom čase vďaka vynútenej abstinencii v podmienkach DSS v remisii. Na otázky položené konajúcim súdom znalkyňa odpovedala, že psychický stav menovaného neodôvodňuje prinavrátanie spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Konštatovala, že navrhovateľ nie je spôsobilý rozhodovať o mieste svojho pobytu, o tom, s kým chce žiť, rozhodovať o svojich spoločenských aktivitách, o svojom zamestnaní, vzdelávaní, rozhodovať o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti, o jeho hospitalizácii a o podávaní depotných preparátov, liekov a pod., dávať informovaný súhlas o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Je schopný preberať si poštu, otvárať a čítať si ju, nie je schopný samostatne vystupovať pred úradmi, vybavovať si svoje záležitosti. Vie sa sám obliecť, najesť, dodržiava hygienu. Nie je spôsobilý vykonávať správu vlastníctva nehnuteľností alebo hnuťelných vecí a peňazí a nakladať s nimi, uzatvárať jednostranné právne úkony (napr. spisovať závet), dvojstranné príp. viacstranné právne úkony, predovšetkým uzatvárať zmluvy akéhokoľvek druhu od jednoduchých (napr. nákup v obchode) až po zložité transakcie (napr. uzatvárať kúpne, darovacie, záložné zmluvy, zmluvy o prenájme, pôžičke a úvere a ostatné zmluvy, kde je predmetom majetkové či finančné plnenie). Dokáže nakladať iba s malým vreckovým, napr. 1 Euro na deň, pričom nie je vhodné združovať výplatu vreckového za viac dní. Vplyvom prostredia, v ktorom žije a ďalším vzdelávaním svoje doterajšie neovládnuté schopnosti nie je schopný odstrániť a získať zručnosti, ktoré dovtedy nemal. Znalkyňa na pojednávaní 12.10.2017 uviedla, že menovaný je vzťahovačný, chýba mu pocit choroby, čo samo osebe je podstatným príznakom schizofrénnych ochorení, absentuje u neho akýkoľvek náhľad na ochorenie, nemá tendenciu užívať lieky, má pocit, že sa mu nimi ubližuje. Jeho plány na fungovanie mimo ústav sú nereálne, nemá rodinné zázemie a veľmi pravdepodobne by skončil ako bezdomovec. Potvrdila, že menovaný vie pochopiť text, ale samostatne vybaviť úradné záležitosti si nedokáže. Podľa znalkyne by zvládol naložiť aj s čiastkou napr. 5 Eur denne, ak by bol jeho príjem vyšší, avšak za podmienok, v akých je, t.z. keď je v liečbe a je kontrolovaný. V prípade prepustenia by sa vrátil k užívaniu alkoholu. Zo spisu 5Ps/23/2016 bolo z výpovede navrhovateľa na pojednávaní dňa 30.3.2017 zistené, že navrhovateľ vtedy trval na vrátení spôsobilosti v plnom rozsahu, pričom aj v prípade jej navrátenia by aj naďalej chcel ostať v DSS. Na pojednávaní dňa 12.10.2017 uviedol, že by bol spokojný, keby mohol hospodáriť so sumou 1 Euro denne.

21. Zo spisu 5Ps/23/2016 bolo ďalej zistené, že po právoplatnosti rozsudku 5Ps/23/2016-67 (právoplatný 8.11.2017) menovaný v podaní doručenom konajúcemu súdu vyjadril svoju nespokojnosť s tým, že DSS nerešpektuje súdne rozhodnutie ohľadom vyplácania mu vreckového vo výške 1 Euro denne, na čo sociálna pracovníčka DSS sv. Z. z G. v správe zo dňa 11.12.2017 uviedla, že S. K. má zo strany jeho opatrovníčky povolené vychádzky v mieste bydliska, s výnimkou návštevy pohostinstiev a podobných podnikov, či nákupu a konzumácie alkoholu a iných látok, čo menovaný porušuje. Spočiatku sa dohodli na vychádzkach 1 x týždenne, vtedy si vyberie vreckové a v prípade vhodného správania sa mu budú znižovať intervaly medzi jednotlivými vychádzkami. Nakoľko v samotnom zariadení DSS nie je možnosť kúpiť si niečo za peniaze a menovaný tam má zabezpečené všetky svoje požiadavky na nákup prostredníctvom zodpovednej zamestnankyne, nebol dôvod na vyplácanie vreckového, pretože v danej situácii by sa mu naakumulovala väčšia suma peňazí, pričom toto vyplácanie vreckového sa realizuje v nadväznosti na vychádzky.

22. Odvolací súd z obsahu aktuálne preskúmaného spisu zistil, že S. K., ako osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, sa podaním doručeným Najvyššiemu súdu 19.12.2018, t.j. približne rok po predchádzajúcom rozhodnutí o jeho spôsobilosti na právne úkony, následne postúpeným Okresnému súdu Spišská Nová Ves 2.1.2019, opätovne domáha navrátenia jeho spôsobilosti na právne úkony, pričom je zrejmé, že nesúhlasí ani s predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 5Ps/23/2016-67 zo dňa 12.10.2017, právoplatným 8.11.2017. Z obsahu jeho návrhu vyplýva, že je naďalej nekritický k svojmu psychickému stavu, podľa neho schizofréniu nemá, nechápe, prečo by mal byť obmedzený v oblastiach, ktoré sú v napadnutom rozsudku uvedené. Všetko je podľa neho zmanipulované a súdna znalkyňa MUDr. E. bola určite opitá alebo podplatená. Už v minulosti boli proti

nemu podľa neho znalci zaujatí a uviedli mu diagnózy, ktoré v živote nemal. Opätovne namietal, že v zariadení DSS mu nedávajú 1 Euro denne ako je uvedené v rozsudku 5Ps/23/2016, ale 1 Euro len tri razy do týždňa. Vie sa o seba postarať, veď dlho žil sám. V zariadení sa pred piatimi rokmi zoznámil so ženou, s ktorou sa chceli vziať, lenže obaja sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony a tak im to nebolo umožnené. Podľa neho je to diskriminácia, pretože aj postihnutí ľudia majú právo na šťastie. V zariadení sa venuje maľovaniu obrazov, ktoré aj predáva, minule za obraz dostal 10 Eur, avšak peniaze musí odovzdať sociálnej pracovníčke a tá mu z nich vydeľuje 2 Eurá. Toto by chcel zmeniť.

23. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o zamietnutí návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav vecí, posúdil ho podľa správnych ustanovení Občianskeho zákonníka, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci a čo vyplynulo zo znaleckého dokazovania vrátane výpovede znalca, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami navrhovateľa uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie a ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie vo veci. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie len o čiastočnom prinavrátení spôsobilosti na právne úkony navrhovateľa tak, ako je to uvedené vo výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti jeho rozhodnutia a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. V tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie a úplne zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. K odvolacím námietkam navrhovateľa, že súd prvej inštancie sa nezaoberal jeho bytom a ustanovenou opatrovníčkou odvolací súd dodáva, že tieto jeho námietky neboli predmetom konania vo veci navrátenia spôsobilosti navrhovateľa na právne úkony. Ďalej uvádza, že vo veci bol vypracovaný znalecký posudok MUDr. X. X., znalcom v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, v ktorom uviedol, že navrhovateľ trpí duševným ochorením a poruchou osobnosti (diagnóza reziduálnej schizofrénie, s defektom osobnosti, s ľahkým kognitívnym deficitom). Stav navrhovateľa je v chránenom prostredí stabilizovaný. K otázke jeho schopnosti vystupovať samostatne pred štátnymi orgánmi a úradmi uviedol, že v podanom posudku sledoval účel, obmedziť navrhovateľa v čo najmenšej nutnej miere. Zistil, že navrhovateľ nie je dostatočne sociálne zručný a potrebuje pomoc inej osoby pri vybavovaní si úradných záležitostí, avšak podľa názoru znalca, ak je schopný správne porozumieť úradnému textu, tak je schopný za súčasného stavu naň aj reagovať, resp. by mal mať možnosť osloviť štátne orgány v odôvodnených veciach. Podľa znalca je ale na mieste, aby sa navrhovateľ nemohol dožadovať napr. opustenia zariadenia, alebo iných vecí, kde je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. V otázke rozhodovania navrhovateľa o poskytovaní zdravotnej starostlivosti znalec uviedol, že vo všeobecnosti navrhovateľ je schopný rozhodovať o nej (podpísať informovaný súhlas, aj reverz, napríklad je schopný súhlasiť, alebo odmietnuť operáciu po vysvetlení jej prínosov, alebo rizík). Navrhovateľ však nerozumie vlastnej psychiatrickej diagnóze, tzn. že trpí schizofrénnym ochorením, preto nie je spôsobilý rozhodovať o jej liečení, hospitalizácii a pod., toto sa rovnako týka aj liečby alkoholizmu. Posudok doplnil výpoveďou na pojednávaní dňa 17.2.2022, kedy konštatoval, že k týmto záverom došli aj znalci, ktorí vypracovali predchádzajúce znalecké posudky. Vysvetlil sporné body, keď MUDr. E. vo svojom predchádzajúcom znaleckom posudku navrhovala, aby navrhovateľ nebol schopný konať pred štátnymi orgánmi a rozhodovať o zdravotnej starostlivosti a podpísať súhlas aj vo všeobecnosti. Znalec zdôraznil, že v jeho vyjadrení popísal dôvody, prečo mierne odlišne rozobral tieto otázky. Čo sa týka možnosti podpísať reverz, povedal, že navrhovateľ má možnosť rozhodovať o svojom zdravotnom stave, pokiaľ sa jedná o všeobecné veci, napr. rozhodovať o operácii alebo o nejakom podobnom úkone. Navrhoval, aby boli obmedzenia, čo sa týka liečby psychiatrickej alebo ochorenia, týkajúce sa jeho psychického ochorenia, napr. schizofrénie. Ak by sa objavili nejaké príznaky poruchy v správaní alebo nimi súvisiace problémy, napr. alkohol. K vystupovaniu navrhovateľa pred štátnymi orgánmi uviedol, že nebolo bližšie špecifikované, čo to znamená. Ak to znamená aj ohlásenie

trestného činu, v tom prípade je toho názoru, že niektoré úkony, ktoré by spadali do tohto, by mu mali byť umožnené. Nemal by mať možnosť podávať návrhy alebo sťažnosti vo veciach, ktoré by smerovali k oblastiam, kde je obmedzený na právne úkony, napr. v oblasti zdravotnej, alebo čo sa týka možnosti, napr. zmeny zariadenia alebo opustenia zariadenia. K príjmu, ktorý by bol z publikačnej činnosti bol za to, aby navrhovateľ mohol disponovať celým príjmom. Nevidel dôvod na nejaké ohraničenie, teda limitovanie s týmto príjmom navyše.

24. Na základe vyššie uvedeného, keďže súd prvej inštancie starostlivo prihliadol na všetky podstatné skutočnosti uvedené v konaní, vypořiadal sa s tvrdeniami účastníkov, správne vyhodnotil závery znaleckého dokazovania, ku ktorému vypočul i znalca, ktorý vo veci znalecký posudok vypracoval, odvolací súd je toho názoru, že napadnutý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správny, dostatočne presvedčivý a preskúmateľný. Z týchto dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody.

25. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).